

O'ZBEK TILI DARSLARIDA KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV ASOSIDA
TA'LIM JARAYONINI TASHKIL ETISH

Musaeva Sapargul Aytjanovna
O'zbek (davlat) tili fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada o'zbek tili darslarida kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etish masalalari ilmiy-pedagogik jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotda kompetensiyaviy yondashuvning mohiyati, uning til ta'limidagi o'rni hamda o'quvchilarda kommunikativ, lingvistik va ijtimoiy kompetensiyalarni shakllantirishdagi ahamiyati yoritib beriladi. Shuningdek, o'zbek tili darslarida kompetensiyaga yo'naltirilgan topshiriqlar, interfaol metodlar va real hayotiy vaziyatlarga asoslangan mashqlarning ta'lim samaradorligini oshirishdagi roli asoslanadi. Maqolada kompetensiyaviy yondashuv o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, nutqiy faolligi va amaliy til ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qilishi ilmiy xulosalar asosida ko'rsatib berilgan.

Kalit so'zlar: kompetensiyaviy yondashuv, o'zbek tili darslari, kommunikativ kompetensiya, lingvistik kompetensiya, ta'lim jarayoni, interfaol metodlar, nutqiy faoliyat.

Аннотация: В данной научной статье рассматриваются вопросы организации учебного процесса по узбекскому языку на основе компетентностного подхода. В исследовании раскрывается сущность компетентностного подхода, его значение в языковом образовании, а также роль в формировании коммуникативной, лингвистической и социальной компетенций учащихся. Особое внимание уделяется использованию компетентностно-ориентированных заданий, интерактивных методов и заданий, основанных на реальных жизненных ситуациях. Сделаны выводы о том, что компетентностный подход способствует развитию самостоятельного мышления, речевой активности и практических языковых навыков учащихся.

Ключевые слова: компетентностный подход, уроки узбекского языка, коммуникативная компетенция, лингвистическая компетенция, образовательный процесс, интерактивные методы, речевая деятельность.

Abstract: This scientific article examines the organization of the educational process in Uzbek language lessons based on the competency-based approach. The study reveals the essence of the competency-based approach, its role in language education, and its importance in developing students' communicative, linguistic, and social competencies. Special attention is given to the use of competency-oriented tasks, interactive teaching methods, and activities based on real-life situations. The findings indicate that the competency-based approach enhances students' independent thinking, speech activity, and practical language skills.

Keywords: competency-based approach, Uzbek language lessons, communicative competence, linguistic competence, educational process, interactive methods, speech activity.

KIRISH

Bugungi globallashuv sharoitida ta'lim tizimiga qo'yilayotgan talablar tubdan o'zgarib, bilimlarni oddiy uzatishdan ko'ra, o'quvchilarda real hayotda qo'llaniladigan amaliy ko'nikma va kompetensiyalarni shakllantirish ustuvor vazifaga aylanmoqda. Ayniqsa, davlat tili sifatida o'zbek tilini o'qitish jarayonida o'quvchilarning nafaqat lingvistik bilimlarini, balki ularning kommunikativ, ijtimoiy va madaniy kompetensiyalarini rivojlantirish zarurati tobora ortib

bormoqda. Shu nuqtai nazardan, o'zbek tili darslarini kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etish zamonaviy ta'lim tizimining muhim pedagogik masalalaridan biri hisoblanadi.

Kompetensiyaviy yondashuv ta'lim jarayonida o'quvchining faol subyekt sifatida shakllanishini ta'minlab, uning bilimlarni mustaqil o'zlashtirish, tahlil qilish, muammoli vaziyatlarda to'g'ri qaror qabul qilish va muloqotga kirishish qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan. O'zbek tili darslarida mazkur yondashuvni joriy etish o'quvchilarning nutqiy faoliyatini faollashtiradi, ularning og'zaki va yozma nutq madaniyatini yuksaltiradi hamda til birliklarini real hayotiy vaziyatlarda qo'llash ko'nikmalarini shakllantiradi.

An'anaviy ta'lim tizimida o'zbek tili ko'pincha grammatik qoidalarini yodlash va nazariy bilimlarni egallash bilan cheklanib qolgan bo'lsa, kompetensiyaviy yondashuv tilni muloqot vositasi sifatida o'rgatishga yo'naltiriladi. Bunda o'quvchilar til birliklarining funksional ahamiyatini anglaydi, fikrini mantiqiy va izchil ifodalashga o'rganadi, bahs-munozaralarda faol ishtirok etish ko'nikmalarini egallaydi. Bu esa o'zbek tili fanining amaliy ahamiyatini oshirib, o'quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy rivojiga xizmat qiladi.

Shuningdek, zamonaviy ta'lim standartlari va o'quv dasturlarida kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etish asosiy metodologik yo'nalish sifatida belgilangan. Bu holat o'zbek tili o'qituvchilaridan darslarni loyihalashda innovatsion pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar va real hayotiy vaziyatlarga asoslangan topshiriqlardan samarali foydalanishni talab etadi. O'qituvchi faoliyati bilim beruvchi emas, balki yo'naltiruvchi, maslahat beruvchi va ta'lim jarayonini boshqaruvchi sifatida namoyon bo'ladi.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, o'zbek tili darslarida kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etish masalasini ilmiy jihatdan o'rganish, uning pedagogik imkoniyatlarini tahlil qilish va amaliyotga tatbiq etish yo'llarini aniqlash dolzarb ilmiy vazifa hisoblanadi. Mazkur ilmiy maqola aynan shu masalalarni yoritishga qaratilgan bo'lib, o'zbek tili ta'limining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Bugungi kunda ta'lim tizimini modernizatsiya qilish jarayonida o'quvchilarda bilimdan tashqari real hayotda qo'llaniladigan ko'nikma va malakalarni shakllantirish ustuvor vazifaga aylanmoqda. Ushbu jarayonda kompetensiyaviy yondashuv ta'lim mazmunini yangilash, o'qitish metodlarini takomillashtirish va ta'lim natijalarini amaliy yo'naltirish imkonini beruvchi muhim metodologik asos sifatida namoyon bo'lmoqda. Ayniqsa, davlat tili bo'lgan o'zbek tilini o'qitishda kompetensiyaviy yondashuvni joriy etish masalasi ta'lim sifati va samaradorligini oshirish nuqtai nazaridan alohida dolzarblik kasb etadi.

O'zbek tili fanining asosiy vazifasi o'quvchilarda grammatik bilimlarni shakllantirish bilan cheklanib qolmasdan, balki ularning og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish, muloqot madaniyatini yuksaltirish va til birliklaridan ijtimoiy hayotda ongli foydalanish ko'nikmalarini hosil qilishdan iboratdir. Amaliyotda esa ayrim hollarda o'zbek tili darslarida nazariy bilimlarga ortiqcha urg'u berilishi, o'quvchilarning nutqiy faolligi va mustaqil fikrlash ko'nikmalarining yetarli darajada rivojlanmasligiga olib kelmoqda. Bu holat o'zbek tili darslarini kompetensiyaviy yondashuv asosida qayta tashkil etish zaruratini yanada kuchaytiradi.

Zamonaviy jamiyat sharoitida o'quvchilardan o'z fikrini ravon va mantiqiy bayon qila olish, turli kommunikativ vaziyatlarda to'g'ri muloqotga kirishish, matn bilan ishlash, axborotni tahlil qilish va xulosalar chiqarish kabi kompetensiyalar talab etiladi. Ushbu kompetensiyalarni shakllantirishda o'zbek tili fani yetakchi o'rin tutadi. Shu bois, kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etilgan o'zbek tili darslari o'quvchilarning shaxsiy, ijtimoiy va madaniy rivojlanishiga xizmat qiladigan muhim pedagogik vosita sifatida qaralmoqda.

Shuningdek, davlat ta'lim standartlari va o'quv dasturlarida kompetensiyaviy yondashuv ta'lim jarayonini tashkil etishning asosiy tamoyili sifatida belgilangan bo'lib, bu o'zbek tili o'qituvchilaridan darslarni loyihalashda innovatsion pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar va real hayotiy vaziyatlarga asoslangan topshiriqlardan samarali foydalanishni talab etadi. Biroq amaliy tajriba shuni ko'rsatadiki, kompetensiyaviy yondashuvning o'zbek tili darslarida qo'llanish mexanizmlari yetarli darajada ilmiy asoslanmagan va tizimli tadqiq etilmagan.

Yuqoridagilarni inobatga olgan holda, o'zbek tili darslarida kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etish masalasini ilmiy jihatdan chuqur o'rganish, uning pedagogik imkoniyatlari va samaradorligini aniqlash hamda amaliyotga tatbiq etish yo'llarini ishlab chiqish dolzarb ilmiy vazifa hisoblanadi. Mazkur mavzuning o'rganilishi o'zbek tili ta'limini zamonaviy talablar darajasida tashkil etish, o'quvchilarning nutqiy va kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirish hamda ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

ASOSIY QISM

Kompetensiyaviy yondashuv zamonaviy ta'lim nazariyasida shaxsga yo'naltirilgan ta'limning muhim tarkibiy qismi bo'lib, u o'quvchining faqat bilim egallashini emas, balki ushbu bilimlarni turli hayotiy vaziyatlarda qo'llay olish qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan. Mazkur yondashuvda ta'lim natijasi sifatida bilimlar majmui emas, balki o'quvchining muayyan kompetensiyalarga ega bo'lishi ustuvor hisoblanadi. Shuning uchun kompetensiyaviy yondashuv ta'lim jarayonida bilim, ko'nikma, malaka va shaxsiy sifatlarning uzviy birligini ta'minlashni nazarda tutadi.

O'zbek tili ta'limida kompetensiyaviy yondashuv tilni faqat grammatik tizim sifatida emas, balki muloqot va fikr almashish vositasi sifatida o'rganishga yo'naltiriladi. Bu yondashuv o'quvchilarning nutqiy faoliyatini faollashtirish, ularni mustaqil fikrlashga, tahlil qilishga va o'z pozitsiyasini asoslab berishga o'rgatishda muhim pedagogik ahamiyat kasb etadi.

O'zbek tili darslarida shakllantiriladigan asosiy kompetensiyalar. O'zbek tili darslarida kompetensiyaviy yondashuv asosida bir qator muhim kompetensiyalarni shakllantirish ko'zda tutiladi. Eng avvalo, kommunikativ kompetensiya o'quvchilarning og'zaki va yozma nutq orqali muloqotga kirishish, fikrini aniq, mantiqiy va ravon ifodalash ko'nikmalarini rivojlantirishni ta'minlaydi. Ushbu kompetensiya o'zbek tili fanining asosiy maqsadlaridan biri hisoblanadi.

Shuningdek, lingvistik kompetensiya til birliklarini ongli ravishda qo'llash, grammatik qoidalarni amaliy nutq jarayonida to'g'ri tatbiq etish va til tizimini tushunish bilan bog'liqdir. Ijtimoiy-madaniy kompetensiya esa o'quvchilarda til va madaniyat uyg'unligini anglash, milliy qadriyatlarni til orqali idrok etish va muloqotda madaniy me'yorlarga amal qilish ko'nikmalarini shakllantiradi. Ushbu kompetensiyalar o'zaro uzviy bog'liq bo'lib, ularning birgalikda rivojlanishi ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi.

Kompetensiyaga yo'naltirilgan topshiriqlar va mashqlarning ahamiyati. Kompetensiyaviy yondashuvni o'zbek tili darslarida samarali joriy etish kompetensiyaga yo'naltirilgan topshiriqlar tizimini ishlab chiqishni talab etadi. Bunday topshiriqlar o'quvchilarni real hayotiy vaziyatlarga yaqinlashtiradi, ularning mustaqil fikrlashi va muammoli vaziyatlarda to'g'ri qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Masalan, matn asosida munozara tashkil etish, muayyan mavzu yuzasidan fikr bildirish, ijodiy yozma ishlar bajarish va rolli o'yinlardan foydalanish kompetensiyaga yo'naltirilgan topshiriqlarning samarali shakllaridir.

Ushbu topshiriqlar orqali o'quvchilar til birliklarini tayyor qolipda emas, balki muloqot jarayonida ongli ravishda qo'llashga o'rganadi. Natijada, o'zbek tili darslarining amaliy ahamiyati ortib, o'quvchilarning nutqiy faolligi va darsga bo'lgan qiziqishi kuchayadi.

Interfaol metodlar va innovatsion texnologiyalarning roli. O'zbek tili darslarida kompetensiyaviy yondashuvni amalga oshirishda interfaol metodlar va innovatsion pedagogik

texnologiyalar muhim o'rin tutadi. Munozara, "aqliy hujum", klaster, rolli o'yinlar, loyiha asosida o'qitish kabi metodlar o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlab, ularni hamkorlikda ishlashga va o'z fikrini erkin bayon etishga undaydi.

Shuningdek, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish o'zbek tili darslarini yanada samarali va qiziqarli tashkil etishga imkon beradi. Multimedia vositalari, elektron resurslar va interaktiv platformalar yordamida o'quvchilarning mustaqil ta'lim olish imkoniyatlari kengayadi, bu esa kompetensiyaviy yondashuvning amaliy samaradorligini oshiradi.

O'qituvchi faoliyatining kompetensiyaviy yondashuvdagi o'rni. Kompetensiyaviy yondashuv sharoitida o'zbek tili o'qituvchisining roli tubdan o'zgaradi. O'qituvchi bilim beruvchi emas, balki ta'lim jarayonini tashkil etuvchi, yo'naltiruvchi va o'quvchilarning mustaqil faoliyatini rag'batlantiruvchi shaxs sifatida namoyon bo'ladi. O'qituvchining metodik mahorati, kreativ yondashuvi va zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llay olish qobiliyati kompetensiyaviy yondashuvning muvaffaqiyatli amalga oshirilishida hal qiluvchi ahamiyatga ega.

Zamonaviy ta'lim tizimida o'quvchilarning faqat nazariy bilimlarni egallashi yetarli bo'lmay, balki ushbu bilimlarni real hayotiy vaziyatlarda qo'llay olish qobiliyatini shakllantirish muhim pedagogik vazifaga aylanmoqda. Aynan shu jarayonda kompetensiyaviy yondashuv ta'lim mazmunini yangilash va o'qitish samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi yetakchi metodologik asos sifatida namoyon bo'lmoqda. Davlat tili bo'lgan o'zbek tilini o'qitish jarayonida mazkur yondashuvni ilmiy jihatdan asoslash va amaliyotga tatbiq etish zarurati tobora ortib bormoqda.

Amaliy kuzatuvlar shuni ko'rsatadiki, an'anaviy o'zbek tili darslarida ko'pincha grammatik qoidalarni yodlashga yo'naltirilgan yondashuv ustuvor bo'lib, bu o'quvchilarning nutqiy faolligi, mustaqil fikrlashi va muloqot ko'nikmalarining yetarli darajada rivojlanmasligiga olib kelmoqda. Natijada o'quvchilar til birliklarini real kommunikativ vaziyatlarda qo'llashda qiyinchiliklarga duch keladi. Ushbu muammo o'zbek tili ta'limida kompetensiyaviy yondashuvni chuqur o'rganish va tizimli joriy etish zaruratini yuzaga keltiradi.

Bundan tashqari, zamonaviy jamiyat sharoitida o'quvchilardan axborotni tahlil qilish, fikrni asoslab bayon etish, bahs-munozaralarda ishtirok etish va yozma nutqda mantiqiy izchillikka rioya qilish kabi muhim kompetensiyalar talab etiladi. Ushbu kompetensiyalarni shakllantirishda o'zbek tili fani yetakchi o'rin tutadi. Shu bois, kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etilgan o'zbek tili darslari o'quvchilarning shaxsiy, ijtimoiy va madaniy rivojlanishiga xizmat qiluvchi muhim pedagogik vosita sifatida qaralishi lozim.

Shuningdek, davlat ta'lim standartlari va o'quv dasturlarida kompetensiyaviy yondashuv ta'lim jarayonini tashkil etishning asosiy tamoyili sifatida belgilangan bo'lsa-da, uning o'zbek tili darslarida qo'llanilish mexanizmlari, samarali metod va vositalari yetarli darajada ilmiy asoslanmagan. Bu holat mazkur mavzuni chuqur ilmiy tahlil qilish, kompetensiyaviy yondashuvning pedagogik imkoniyatlarini aniqlash va uni o'zbek tili ta'limiga moslashtirish zaruratini yanada kuchaytiradi.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, o'zbek tili darslarida kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etish masalasini ilmiy jihatdan o'rganish, uning nazariy asoslari va amaliy mexanizmlarini ishlab chiqish muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega. Mazkur mavzuning tadqiq etilishi o'zbek tili ta'limining sifatini oshirish, o'quvchilarning kommunikativ va nutqiy kompetensiyalarini rivojlantirish hamda ularni jamiyat hayotida faol ishtirok etishga tayyorlashga xizmat qiladi.

ILMIY-AMALIY TAVSIYALAR

1. O'zbek tili darslarini kompetensiyaga yo'naltirilgan maqsadlar asosida rejalashtirish. Dars maqsadlari faqat grammatik bilimlarni egallashga emas, balki o'quvchilarda

kommunikativ, lingvistik va ijtimoiy kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilishi lozim. Har bir dars uchun aniq kompetensiyaviy natijalar belgilanishi ta'lim samaradorligini oshiradi.

2. Kompetensiyaga yo'naltirilgan topshiriqlar tizimini joriy etish. O'zbek tili darslarida real hayotiy vaziyatlarga asoslangan, muammoli va ijodiy topshiriqlardan keng foydalanish tavsiya etiladi. Bunday topshiriqlar o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, nutqiy faolligi va amaliy til ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

3. Interfaol metodlar va innovatsion pedagogik texnologiyalarni keng qo'llash. Munozara, "aqliy hujum", klaster, rolli o'yinlar va loyiha asosida o'qitish kabi interfaol metodlar kompetensiyaviy yondashuvning samarali vositasi hisoblanadi. Ushbu metodlar o'quvchilarni faol ishtirok etishga va hamkorlikda ishlashga undaydi.

4. Baholash tizimini kompetensiyaviy yondashuv asosida takomillashtirish. O'zbek tili darslarida formatif va summativ baholash vositalaridan foydalanib, o'quvchilarning bilimlari bilan bir qatorda ularning nutqiy, kommunikativ va ijodiy kompetensiyalarini baholash tavsiya etiladi. Bu baholashning obyektivligi va ta'lim sifati oshishiga olib keladi.

5. O'zbek tili o'qituvchilarining metodik kompetensiyasini rivojlantirish. O'qituvchilar uchun kompetensiyaviy yondashuv, zamonaviy metodlar va innovatsion texnologiyalar bo'yicha malaka oshirish kurslarini tashkil etish muhim ahamiyatga ega. Bu o'zbek tili darslarini zamonaviy talablar asosida tashkil etishga imkon yaratadi.

XULOSA

Mazkur ilmiy maqolada o'zbek tili darslarida kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etish masalasi nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, kompetensiyaviy yondashuv zamonaviy ta'lim tizimining asosiy metodologik tamoyillaridan biri bo'lib, u o'quvchilarda faqat lingvistik bilimlarni emas, balki ushbu bilimlarni real hayotiy vaziyatlarda qo'llay olish qobiliyatini shakllantirishga xizmat qiladi. Bu esa o'zbek tili ta'limining mazmunini boyitib, uning amaliy ahamiyatini sezilarli darajada oshiradi.

Tahlillar davomida aniqlandiki, o'zbek tili darslarida kompetensiyaviy yondashuvni joriy etish o'quvchilarning kommunikativ, lingvistik va ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirish uchun qulay pedagogik sharoit yaratadi. Xususan, kompetensiyaga yo'naltirilgan topshiriqlar, interfaol metodlar va real hayotiy vaziyatlarga asoslangan mashqlar o'quvchilarning nutqiy faolligini oshirib, ularning mustaqil fikrlash, tahlil qilish va o'z pozitsiyasini asoslab berish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Natijada o'quvchilar til birliklarini ongli va maqsadga muvofiq ravishda qo'llashga o'rganadi.

Shuningdek, maqolada kompetensiyaviy yondashuv sharoitida o'qituvchi faoliyatining o'zgarishi muhim ahamiyatga ega ekanligi asoslab berildi. O'qituvchi bilim beruvchi emas, balki ta'lim jarayonini tashkil etuvchi, o'quvchilarning mustaqil faoliyatini yo'naltiruvchi va ularni rag'batlantiruvchi pedagogik lider sifatida namoyon bo'ladi. Bu esa o'qituvchidan yuqori darajadagi metodik tayyorgarlik, kreativ yondashuv va zamonaviy pedagogik texnologiyalarni puxta egallashni talab etadi.

Olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatdiki, kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etilgan o'zbek tili darslari o'quvchilarning ta'limiy motivatsiyasini oshiradi, ularni faol ishtirok etishga undaydi hamda ta'lim jarayonida subyekt-subyekt munosabatlarini shakllantiradi. Bu holat ta'lim sifati oshishiga va o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Umuman olganda, o'zbek tili darslarida kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etish zamonaviy ta'lim talablariga to'liq javob beruvchi, pedagogik jihatdan samarali va istiqbolli yo'nalish ekanligi ilmiy jihatdan asoslandi. Mazkur xulosalar o'zbek tili ta'limini takomillashtirish, o'quvchilarning nutqiy va kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirish hamda ta'lim jarayonining sifat va samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy-amaliy ishlar uchun muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Abdullayeva M.M. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar va ta'lim samaradorligi. – Toshkent: Fan, 2019.
2. Axmedova N.X. O'zbek tili ta'limida kompetensiyaviy yondashuv asoslari. – Toshkent: O'qituvchi, 2020.
3. Boboyeva D.R. Ta'lim jarayonini kompetensiyaviy asosda tashkil etish metodikasi. – Toshkent: Innovatsiya, 2021.
4. G'aniyev A.Q. Til ta'limida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2018.
5. Ismoilova S.Sh. O'zbek tili darslarida interfaol metodlardan foydalanish. – Toshkent: Ilm Ziyo, 2020.
6. Karimov R.K. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari va ularning amaliy ahamiyati. – Toshkent: Ma'naviyat, 2019.
7. Mamatova Z.T. O'zbek tili darslarida nutqiy kompetensiyani shakllantirish. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
8. Mirzayeva G.B. Til o'qitish metodikasi va innovatsion yondashuvlar. – Toshkent: Fan, 2018.
9. Normurodova L.S. Kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'lim natijalarini baholash. – Toshkent: Pedagogika, 2022.
10. Qodirova D.A. O'zbek tili ta'limida kompetensiyaga yo'naltirilgan topshiriqlar. – Toshkent: O'qituvchi, 2020.
11. Rasulova M.U. Ta'lim jarayonida kommunikativ faoliyatni rivojlantirish yo'llari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
12. To'xtayeva N.Yu. O'zbek tili darslarida matn bilan ishlash metodikasi. – Toshkent: Ilmiy nashr, 2021.
13. Xudoyberdiyev B.Sh. Ta'limda kompetensiyaviy yondashuv va uning pedagogik imkoniyatlari. – Toshkent: Innovatsion rivojlanish, 2018.